

توصیفی بر تعلیم و تربیت

تألیف:

دکتر محمد مهدی نقشبندی

انتشارات نو بیان

۱۳۹۶

سرشناسه:

نقشبندی، سیدمهدی، ۱۳۵۰

عنوان و نام پدیدآور:

توصیفی بر تعلیم و تربیت/ تألیف سیدمهدی نقشبندی.

مشخصات نشر:

سنندج: نو بیان، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری:

۲۰۰ ص

شابک:

978-600-7090-60-2. ۲۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی:

فیا

موضوع:

آموزش و پرورش - هدف‌ها و نقش‌ها

موضوع:

Education--Aims and objectives

موضوع:

روان‌شناسی تربیتی

موضوع:

Educational psychology

موضوع:

آموزش و پرورش - مطالعات میان‌فرهنگی

موضوع:

Education--Cross-cultural studies

رده‌بندی کنگره:

LB۴۱/۵۷۰۱۳

رده‌بندی دیویی:

۷۰۱/۱۳۷۰

شماره کتابشناسی ملی:

۵۳۳۳۸۴

عنوان:

توصیفی بر تعلیم و تربیت

مؤلف:

دکتر سید مهدی نقشبندی

انتشارت:

نوبیان

نوبت چاپ:

اول - ۱۳۹۶

تیراژ:

۱۰۰۰

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۷۰۹۰-۶۰-۲

قیمت:

۲۵۰۰۰۰ ریال

مجری چاپ و صحافی:

چاپ پیشگام

مرکز پخش

سنندج - خیابان کشاورز - روبروی باغ سپیدار - مؤسسه دانش توسعه نقشبندی - ۰۸۷۳۳۲۸۸۵۲۶

پیشگفتار

بی‌حد و سپاس بی‌عد خداوندی را سزااست که آب حیات معرفت و تربیت را در خلقت بشریت تعبیه نمود. و سلام بر بزرگ مربی تعلیم و تربیت، پیامبر راستین؛ محمد امین (ص).

تربیت همان آمادگی است؛ آمادگی انسان برای برعهده گرفتن خوب نقش‌ها و حضور موفق در عرصه‌های مختلف زندگی فردی، خانوادگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و دینی. مطالعه و بررسی و تطبیق در تعلیم و تربیت به عنوان ابزار لازم و تأثیرگذار برای تکامل و توسعه برنامه‌های تربیتی است. امیدواریم با توسعه اینگونه مطالعات و آگاهی از تغییرات و اصلاحات و وضعیت نظام‌های تربیتی کشورهای مختلف به همراه بررسی دیدگاه مربیان بزرگ تعلیم و تربیت از گذشته تاکنون و آشنایی با پرسش‌های موفق در حل مشکلات؛ ما را در اتخاذ تدابیر کلیدی در جهت رفع رضایت‌بخش معضلات و فراهم کردن فرصت‌های رشدیافتگی تعلیم و تربیت کشورمان، حمایت نماید.

کتابی که از شما آسمانی گذرد می‌تواند به عنوان منبعی مناسب برای دانشجویان رشته‌های علوم تربیتی، مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی و پرورش و علوم اجتماعی در سطوح کارشناسی تا دکتری است که در اغلب دانشگاه‌ها و مؤسسات علوم تربیتی جهان ارائه می‌شود.

اهمیتی که این کتاب دارد، تنها به مورد توجه جدی دانشجویان و دانش‌پژوهان و اساتید و مشاوران نظام تعلیم و تربیت قرار گیرد. اما است که از این کتاب به مثابه منبعی از اندیشه‌ها و تلاش‌های نو در زمینه تعلیم و تربیت بهره‌گیری نماییم تا منجر به توسعه افق دید برنامه‌ریزان و مربیان تعلیم و تربیت در حل و فصل امور آموزشی کشورمان گردد و زمینه‌ساز همکاری‌های بین‌المللی در راستای تعلیم و تربیت باشد.

ما برآنیم تا شعار اساسی «خوب فهمیدن» در تمامی عرصه‌های تربیت متجلی و به عنوان هدفی جهان‌شمول و بین‌المللی در حوزه تعلیم و تربیت و جهانی شدن حاصل آید.

دوستدار پیروزی‌تان

سیدمهدی نقشبندی

اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶

فصل اول: مقدمه و کلیات	۱۳
مقدمه	۱۴
مفهوم آموزش و پرورش تطبیقی	۱۴
سیر تکامل آموزش و پرورش تطبیقی	۱۵
فلسفه آموزش و پرورش تطبیقی	۱۶
غایت‌ها، اهداف و مقاصد	۱۷
سازمان‌دهی اداری	۱۷
ساختار آموزش و پرورش	۱۸
الگوی ساختاری نظام آموزش و پرورش	۱۸
محتوای آموزشی	۲۱
تأثیر جامعه بر آموزش و پرورش	۲۲
تأثیر آموزش و پرورش بر جامعه	۲۳
فصل دوم: دیدگاه مربیان بزرگ و مکاتیر پیرامون تعلیم و تربیت	۲۵
مقدمه	۲۶
چند تعریف اساسی از تعلیم و تربیت	۲۷
تعلیم و تربیت قدیم در مقابل تعلیم و تربیت مدرن	۲۹
تعلیم و تربیت از نظر سقراط	۳۱
افلاطون و نظریات او	۳۲
فلاسفه حقیقی چه کسانی هستند؟	۳۳
عوامل تشکیل دهنده فلسفه از نظر افلاطون	۳۳
قانون مثل از نظر افلاطون	۳۳
تعلیم و تربیت از دیدگاه ارسطو	۳۴
تعلیم و تربیت از دیدگاه فارابی (معلم ثانی)	۳۵
دیالکتیک	۳۶
تعلیم کنفوسیوس	۳۷
اصول اخلاقی کنفوسیوس	۳۷
دیدگاه کومنیوس	۳۸
اصولی درباره آموزش و پرورش	۳۸
تعلیم و تربیت در دوره رنسانس	۳۹
دیدگاه زیگموند فروید (فرویدسم)	۴۱
تعلیم و تربیت از دیدگاه فروید	۴۲
تعلیم و تربیت از دیدگاه جان لاک	۴۳
تعلیم و تربیت از دیدگاه ژان ژاک روسو	۴۴
مکتب پستالوزی	۴۵
دیدگاه تربیتی پیازه	۴۶
دوره اول: دوره حسی - حرکتی (تولد تا ۲ سالگی)	۴۶

۴۷	دوره دوم: دوره تهیه استقرار عملیات عینی (۲ تا ۱۱ سالگی)
۴۷	دوره سوم: دوره عملیات ذهنی با منطق صوری (۱۱ تا ۱۲ سالگی)
۴۷	اهداف هربرت اسپنسر
۴۸	دیدگاه تربیتی ابن خلدون
۴۸	روش تعلیم و تربیت امام محمد غزالی
۴۹	تعلیم و تربیت از دیدگاه ابوعلی سینا
۵۰	تعلیم و تربیت از دیدگاه سعدی
۵۱	هدف‌های تعلیم و تربیت از دیدگاه سعدی
۵۱	مکتب ایدال‌لیسم
۵۲	معرفه‌شناسی ایدال‌لیسم
۵۲	نظرات تربیتی ایدال‌لیسم‌ها
۵۲	روش تدریس
۵۳	محتوای دروس
۵۳	مکتب رادلیسم
۵۳	برنامه تربیت عمومی
۵۴	مکتب پراگماتیسم
۵۴	مکتب انگلیستانسالیسم
۵۵	آموزش و پرورش از نظر انگلیستانسالیسم
۵۵	هدف‌های مهم آموزش و پرورش انگلیستانسالیسم
۵۶	مکتب اسلام
۵۶	هدف‌های مهم تربیتی اسلامی
۵۶	روش‌های تربیتی اسلام
۵۷	فصل سوم: بررسی و تحلیل آموزش و پرورش در ژاپن
۵۸	ژاپن
۵۸	محیط فرهنگی ژاپن
۵۹	مشخصه اجتماعی (تشکیل گروه)
۶۲	آموزش و پرورش در ژاپن
۶۲	سازمان اداری
۶۳	ویژگی‌های نظام آموزشی ژاپن به شکل زیر خلاصه می‌شود
۶۵	برنامه‌ریزی درسی برای دوره اول متوسطه
۶۶	برنامه‌ریزی درسی برای دوره دوم متوسطه
۶۶	دروس اجباری برای دانش‌آموزان حرفه‌ای
۶۶	مؤسسات آموزش عالی در ژاپن
۶۶	دانشگاه‌ها
۶۷	انستیتوهای دانشگاهی
۶۷	مدارس عالی
۶۷	مدارس اختصاصی
۶۷	مدارس متفرقه و مدارس ویژه پرورش‌های اختصاصی
۶۷	مدارس متفرقه

۶۷	مدارس ویژه پرورش های اختصاصی
۶۸	نحوه مدیریت آموزش زاین
۶۸	حقوق و مزایای معلمان
۶۸	آموزش بزرگسالان
۶۹	نتیجه گیری
۷۱	فصل چهارم: بررسی و تحلیل آموزش و پرورش در انگلستان
۷۲	انگلستان
۷۲	تحول تاریخی تعلیم و تربیت
۷۴	وضع کنونی آموزش و پرورش بریتانیا
۷۴	آموزش ابتدایی
۷۵	آموزش متوسطه
۷۵	مدارس فنی
۷۵	مدارس متوسطه جدید
۷۶	دبیرستان های جامع
۷۶	آموزش بعد از متوسطه
۷۶	آموزش عالی
۷۷	نتیجه گیری
۷۹	فصل پنجم: بررسی و تحلیل آموزش و پرورش در ویتنام
۸۰	ویتنام
۸۰	ساختار آموزش و پرورش ویتنام
۸۱	تمرکززدایی در آموزش
۸۲	اجرای وظیفه
۸۴	تکمیل وظایف اجرایی
۸۴	سازمان دهی و فعالیت های شخصی
۸۵	انجام امور مالی
۸۷	بحث و نتیجه گیری
۹۰	توصیه های کاربردی
۹۳	فصل ششم: روش شناسی ابن خلدون: رهیافتی تاریخی - اجتماعی برای مطالعات تطبیقی در دوره آموزش و پرورش
۹۴	مقدمه
۹۷	ابن خلدون کیست؟
۹۷	مقدمه چیست؟
۹۸	روش شناسی ابن خلدون
۱۰۴	دلالت هایی ضمنی روش شناسی ابن خلدون و کاربرد آن در آموزش و پرورش تطبیقی
۱۰۷	روش مشاهده ای
۱۰۸	روش مقایسه ای
۱۰۸	روش تاریخی (علت یابی)
۱۱۰	نتیجه
۱۱۳	فصل هفتم: بررسی مقایسه ای اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه افلاطون و فارابی
۱۱۴	مقدمه

۱۱۵	اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه افلاطون
۱۱۵	زندگی‌نامه‌ی افلاطون
۱۱۵	الف) اهداف فردی تعلیم و تربیت
۱۱۵	۱- هدف جسمانی تعلیم و تربیت (تربیت‌بدنی)
۱۱۶	۲- هدف ذوقی «هنری» تعلیم و تربیت (تربیت هنری)
۱۱۷	۳- هدف اخلاقی تعلیم و تربیت (تربیت اخلاقی)
۱۱۷	۴- هدف عقلانی تعلیم و تربیت (تربیت عقلانی)
۱۱۸	ب) اهداف اجتماعی تعلیم و تربیت
۱۱۹	اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه فارابی
۱۱۹	زندگی‌نامه فارابی
۱۲۰	الف) اهداف فردی تعلیم و تربیت
۱۲۰	۱- هدف جسمانی تعلیم و تربیت (تربیت‌بدنی)
۱۲۱	۲- هدف ذوقی «هنری» تعلیم و تربیت (تربیت هنری)
۱۲۱	۳- هدف اخلاقی تعلیم و تربیت
۱۲۲	۴- هدف عقلانی تعلیم و تربیت
۱۲۳	ب) اهداف اجتماعی تعلیم و تربیت
۱۲۴	مقایسه اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه افلاطون و فارابی
۱۲۴	زمینه‌ی مقایسه
۱۲۵	۱- هدف جسمانی تعلیم و تربیت
۱۲۵	۱-۱- وجوه اشتراک
۱۲۵	۱-۲- وجوه افتراق
۱۲۶	۲- هدف ذوقی «هنری» تعلیم و تربیت
۱۲۶	۲-۱- وجوه اشتراک
۱۲۶	۲-۲- وجوه افتراق
۱۲۶	۳- هدف اخلاقی تعلیم و تربیت
۱۲۶	۳-۱- وجوه اشتراک
۱۲۷	۳-۲- وجوه افتراق
۱۲۷	۴- هدف عقلانی تعلیم و تربیت
۱۲۷	۴-۱- وجوه اشتراک
۱۲۸	۴-۲- وجوه افتراق
۱۲۸	۵- اهداف اجتماعی تعلیم و تربیت
۱۲۸	۵-۱- وجوه اشتراک
۱۲۹	۵-۲- وجوه افتراق
۱۳۰	نتیجه‌گیری
۱۳۱	فصل هشتم: مطالعه‌ی تطبیقی فلسفه‌ی تعلیم و تربیت در رویکردهای پدیدارشناختی سهراب سپهری و اربک فروم
۱۳۲	۱- مقدمه
۱۳۲	۲- پدیدارشناسی چیست؟
۱۳۵	۳- کودک درون، من پدیدارشناختی
۱۳۷	۴- غربزه، خودبستگی و فردیت

۱۳۹	۵- بلوغ بدیدارشناختی
۱۴۰	۶- آزادی فلسفی کودک
۱۴۰	۷- اهمیت تجربه و ادراک
۱۴۲	۸- سبزی با عادت و دانش نابارور
۱۴۳	۸-۱- نگاه غالی انفعادی (ناموافی)
۱۴۵	۸-۲- نگاه اعتقادی (موافی)
۱۴۵	۹- زمان و بویایی
۱۴۶	۱۰- رابطه‌ی برور فرد با جهان و جامعه
۱۴۷	۱۱- تنهایی، فردیت و جامعه‌پذیری
۱۴۹	۱۲- مرکز‌پذیری
۱۵۰	۱۳- نتیجه‌گیری
۱۵۳	فصل نهم: مدرسه زندگی 'اید در پی تربیت کدام شهروند مطلوب باشد؟'
۱۵۴	مقدمه
۱۵۶	۱- مسئولیت‌پذیری، اخلاق و اجتماعی
۱۵۷	۲- مشارکت در امور اجتماعی
۱۵۷	۳- سواد سیاسی
۱۵۸	بخش اول: مطالعات تطبیقی
۱۶۲	بخش دوم: اسناد و مدارک توسعه کشور
۱۶۳	بخش سوم: مطالعات آینده‌پژوهی
۱۶۴	بخش چهارم: اسناد و مصوبات قانونی (بررسی و تحلیل اسناد مطلوب در متون مصوب)
۱۶۷	سند چشم‌انداز ۲۰ ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران
۱۷۲	جمع‌بندی و تلفیق
۱۷۲	مفهوم سواد
۱۷۲	۱- رویکرد خودگردانی با سستی
۱۷۳	۲- رویکرد اجتماعی- فرهنگی سواد
۱۷۵	شکل نهایی نظام طبقه‌بندی ویژگی‌ها
۱۷۵	سواد سیاسی
۱۷۵	سواد اجتماعی
۱۷۶	سواد فرهنگی- هنری
۱۷۶	سواد معنوی (دینی و اخلاقی)
۱۷۶	سواد علمی
۱۷۶	سواد میان فرهنگی
۱۷۷	سواد اقتصادی- حرفه‌ای
۱۷۷	سواد فناوری
۱۷۷	سواد بهداشتی
۱۷۸	سواد زیست‌محیطی
۱۷۹	فصل دهم: مفهوم‌پردازی نسبت میان دو نظام آموزش و پرورش عمومی و آموزش عالی در کشورهای منتخب جهان
۱۸۱	مقدمه
۱۹۱	بحث و نتیجه‌گیری

فصل یازدهم: بررسی تطبیقی رویکردهای تربیت معنوی با توجه به مؤلفه‌های برنامه درسی در چند کشور جهان.....	۱۰۹
مقدمه.....	۱۹۲
پیشینه.....	۱۹۵
بحث و نتیجه‌گیری.....	۲۰۳
فصل دوازدهم: تبیین تطبیقی آموزش فلسفه به کودکان در کشورهای مختلف.....	۲۰۷
مقدمه.....	۲۰۸
۱- اهداف آموزش فلسفه به کودکان در ایالات متحده آمریکا.....	۲۱۱
الف) دیدگاه لیمن.....	۲۱۱
ب) دیدگاه شارب.....	۲۱۲
ج) دیدگاه دیوید کندی.....	۲۱۴
۲- اهداف آموزش فلسفه به کودکان در آرژانتین.....	۲۱۴
دیدگاه اکورینتی.....	۲۱۴
۳- اهداف آموزش فلسفه به کودکان در انگلستان.....	۲۱۵
الف) دیدگاه کمینز.....	۲۱۵
ب) دیدگاه متی.....	۲۱۶
ج) دیدگاه بکلیف.....	۲۱۶
د) دیدگاه فیشر.....	۲۱۷
۴- اهداف آموزش فلسفه به کودکان در استرالیا.....	۲۲۰
الف) دیدگاه کم.....	۲۲۰
ب) دیدگاه میلر.....	۲۲۰
ج) دیدگاه اسمیت.....	۲۲۱
۵- اهداف آموزش فلسفه به کودکان در فرانسه.....	۲۲۱
۶- اهداف آموزش فلسفه به کودکان در دانمارک.....	۲۲۲
۷- شباهت اهداف لیمن و برنفر.....	۲۲۴
۸- شباهت‌های اهداف آموزش فلسفه به کودکان در آمریکا و انگلستان.....	۲۲۴
الف) شباهت اهداف لیمن و ساتکلیف.....	۲۲۴
ب) شباهت اهداف لیمن با فیشر.....	۲۲۵
۹- شباهت اهداف آموزش فلسفه به کودکان در انگلستان و استرالیا.....	۲۲۵
شباهت اهداف فیشر با کم.....	۲۲۵
۱۰- تفاوت‌های اهداف آموزش فلسفه به کودکان در آمریکا و انگلستان.....	۲۲۶
الف) تفاوت اهداف لیمن و ساتکلیف.....	۲۲۶
ب) تفاوت اهداف لیمن با فیشر.....	۲۲۷
جمع‌بندی نتایج و یافته‌ها.....	۲۲۷
نتیجه‌گیری.....	۲۲۲
منابع.....	۲۳۳